

NVE Konesesjon og tilsynsavdeling
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

DERES REF:
Tor Carlsen

DERES DATO:
16.07.13

ARKIVKODE:

VÅR REF:
David Inge
Tveito

STED:
Voss

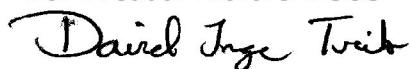
DATO:
25.08.13

Kommentarar til høyringsuttalar i samband med konsesjonssøknad for Tveddal Kraftverk i Jondal kommune i Hordaland.

Me viser til e-post av 16. juli 2013 med link til 13 høyringsuttalar til konsesjonssøknaden for Tveddal kraftverk.

Alle høyringsuttalane er kommenterte. Me håpar at våre kommentarar er tilstrekkeleg underlag for NVE si slutthandsaming av konsesjonssøknaden.

Med venleg helsing
For Tveddal Kraftverk SUS

David Inge Tveito

Innhald

Kommentar til uttalane frå:

1. Jondal Kommune
2. Fylkesmannen i Hordaland
3. Hordaland Fylkeskommune
4. Hardanger Energi
5. BKK Nett AS
6. Statens Vegvesen Region Vest
7. FNF Hordaland
8. Tor Bratlebø
9. Jondal Felleskasse
10. Fellesbrev frå 5 personer med bruksrett
11. Bergen Turlag
12. Breisete beitelag
13. Folgefonni Breførarlag
14. Oppsummering av høyringsuttalane

Vedlegg 1: Kart over regionale friluftsområde i Hordaland

Vedlegg 2: KL_Tveddal-Freddal

1. Jondal kommune datert 17.07.13

Jondal kommune har i vedtaket sitt sett ei punktliste med krav for konsesjon. Relevante punkt som gjeld Tveddal er kommentert nedanfor etter kommunen si numrering.

1. Kommunen forutset avtale om drikkevatn. Dette er og utbyggjar innstilt på å få til. Sidan elva Fossane, har utbyggjar tenkt å nytta vatn frå denne. Det er og sjølv sagt at dette ikkje skal føra til ekstrakostnad for kommunen.

4. og 7. vert spesifikt planlagt i Miljøplanen.

8. Prosjektet vil føra til betre veg som vil gjera det lettare å ta seg inn til Breisete. Utbyggjar har og planar om eit kultur- og friluftslivsfond som kan yta tilskot til å halde kulturlandskapet i hevd og skilting av turløyper, gangbruer osv.

10. Jondal kommune fråår alt. A på grunn av stølsmiljøet på Tveddal. Utbyggjar vurderer å gå vekk i frå opprinneleg alt. A for Tveddal kraftstasjon etter uttalane som har komme i høyringsrunden.

2. Fylkesmannen i Hordaland (FYM) datert 05.07.13

FYM skriv at utbygginga vil endre vassdragsnaturen og turområdet og føre til at også øvre del av vassdraget vert prega av utbygging. Dei skriv og at opplevingsverdiane knytt til natur- og kulturhistoriske verdiar i området vil bli negativt påverka.

Utbyggjar er ikkje einig i desse påstandane. Det går i dag ei 66 kV kraftline i dalen. Denne må oppgraderast til 132 kV (Dette står og i høyringsuttalen til BKK Nett). Utanom redusert vassføring i elva på grunn av kraftverket, vil det kun vera inntak og kraftstasjonsbygning som vert synleg nokon år etter utbygginga. At vegen vert oppgradert vil og vera synleg. Kraftlina og den skogfrie gata den må ha, vil alltid vera synleg. Utbygginga er stort sett planlagt parallelt med kraftlina. Ved plassering av kraftstasjonen etter alt. B, vil elva ikkje vera endra forbi kulturlandskapet på Tveddal.

FYM skriv og at inntaket til eksisterande utbygging framstår som unødvendig stort og dårleg landskapstilpassa. Utbyggjar kan ikkje sjå at det skal ha betydning for handsaminga av konsesjonen til Tveddal kraftverk. Det er ikkje dei same utbyggjarane eller eigarar som står bak denne utbygginga.

FYM skriv og at Breistølen har eit heilt særeigen og fint stølsmiljø. Området er prega av inngrep med asfaltert veg, mange stølar/hytter og kraftline.

FYM skriv og at vegen vil bli oppgradert truleg i stil med vegen bygd for Stølsdalselva Kraftverk. Det er ikkje noko grunn til at FYM kan hevda dette. Dei som bygde ut Stølsdalselva kraftverk hadde planlagt å så igjen traseen. Det var grunneigar som søkte om permanent veg. Oppgraderinga av vegen vil bli planlagt i detaljplanane og gjort så skånsamt som mogleg.

FYM skriv at opplevingsverdiane knytt til natur- og kulturhistoriske verdiar i området vil bli negativt påverka. Det er ein påstand som vil vera individuell for kvar einskild si oppleving. Utbyggjar kan vanskeleg sjå at alle vil få ei negativ oppleving av natur- og kulturhistoriske verdiar fordi det vert bygd eit kraftverk. I Utklipp 2 nedanfor er NVE si grunngjeving i forhold til minstevassføring for det eksisterande kraftverket i Stølsdalselva. Her står det at regimet med 400 l/s om sommaren er tilstrekkeleg for å sikre dei viktigaste biologiske funksjonane i elva og ivareta landskapsopplevinga om sommaren. Tveddal kraftverk har søkt om same minstevassføring som det er i eksisterande utbygging.

I følgje FYM gir ikkje søknaden ei utfyllande skildring av utbygginga og dei skriv at kart og bilete nærmast er uleselege. Dette er uforståande for utbyggjar, då det i konsesjonssøknaden er 8 sider med kart og visualiseringar av både stasjon og inntak. Dette er gjort både på kart og flyfoto.

Eit kulturlandskap er forma av menneskeleg aktivitet og er avhengig av å bli forvalta for fortsatt vera eit kulturlandskap. Kulturlandskapet på Tveddal er no prega av gjengroing.

FYM skriv og at ei utbygging må vurderast ut i frå kor mykje dette sidevassdraget kan tole. Utbyggar meiner at dette kan ein og sjå på ein annan måte ved og ikkje byggje ut nokon vassdrag/områder i det heile og i staden gi løyve til fleire utbyggingar, der det allereie er gjort utbyggingar eller andre tekniske inngrep.

Inntakspunktet grenser opp mot ett av Hordalands sju prioriterte kulturlandskapsområder, men tiltaket vil i liten grad komme i direkte berøring med dette området. Området bærer i dag preg av å være lite i bruk, men både sentrale myndigheter og lokale interessegrupper ønsker å gjøre noe med dette. Det er derfor viktig at arbeidene med inntaksbassenget og inntaksarrangementet gjøres så skånsom som mulig slik at disse blir minst mulig synlige i landskapet.

Utklipp 1: Utklipp frå FYM sin uttale i samband med høyring av eksisterande utbygging i Stølsdalselva.

Vi er av den oppfatning at det i perioden 15. mai – 15. september må slippes 400 l/s. Resten av året vurderes 140 l/s til å være en tilstrekkelig minstevannføring. NVE mener at dette regimet for slipp av minstevannføring vil sikre de viktigste biologiske funksjonene i elva og ivareta landskapsopplevelsen om sommeren.

Utklipp 2: Utklipp frå NVE sin konklusjon i bakgrunn for vedtak eksisterande utbygging i Stølsdalselva.

Utbyggar har vanskar med å forstå at FYM frårår utbygging med dei argumenta som kjem fram i uttalen.

3. Hordaland Fylkeskommune (Hfk) datert 01.07.13

Utbyggjar var tidleg både i skriftleg og munnleg i kontakt med Fylkeskommunen og ba om tilbakemelding på kulturminneverdiene i området. Dette var lova frå Fylkeskommunen i god tid, men til slutt fekk utbyggar melding om at tilbakemelding kun kom som uttale til høyringa.

Vedtaket til Hfk har 3 punkt for Tveddal.

I vedtaket rår Hfk frå utbygging av Tveddal på grunn av at utbygginga ikkje er tilstrekkeleg vurdert og det er potensiell konflikt med kulturminne, biologisk mangfald og landskap. Hfk grunngjev dette ut i frå §8 og §9 i Naturmangfaldslova.

Friluftsliv

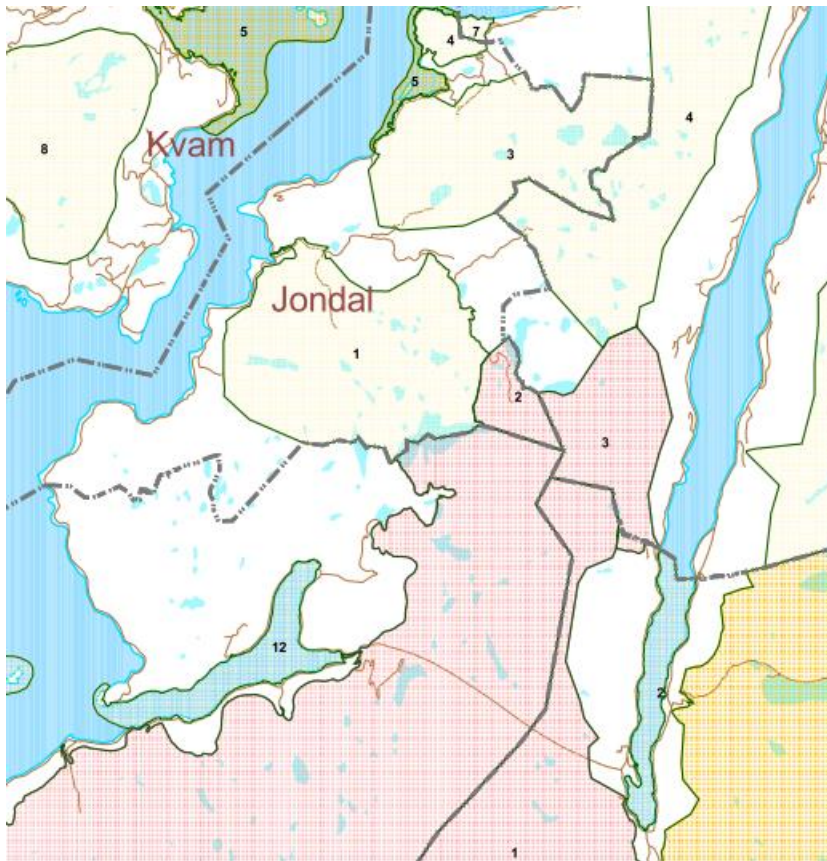
I fylkesdelplanen for Småkraftverk Hordaland(er fortsatt til klagehandsaming i Miljøverndepartementet) er det 3 kategoriar for vurdering av friluftsliv og 1 kategori for ikkje vurdert landskap. Tveddal er kategorisert i lågaste kategori som er "Noko verdi".

Hfk skriv at heile prosjektområde til Breisete og Tveddal ligg innanfor friluftsområde «Breisete» med verdi C. Området er vurdert å ha svært høg opplevingsverdi.

I kursiv nedanfor er teksten som forklarar områdevurderinga av regionale friluftsområde i Hordaland. «*Områda er vurdert slik at dei framstår med ein totalverdi som A-, B- eller C-område, dvs. "svært viktig", viktig" eller "registrert". På kartet er dette vist med fargekodar*».

Utbyggar har vanskar med å finne ut korleis området er vurdert til å ha svært høg opplevingsverdi i følgje uttalen til Hfk når det i underlaget me har funne dvs. fylkesdelplan for

småkraftverk og områdevurdering av regionale friluftsområde, er kategorisert i lågaste verdi av 3 klassar.

Utklipp 3: Utklipp frå kart over regionale friluftsområde i Hordaland.

Det vert og skrive at utbygginga vil ha stor negativ innverknad på friluftslivet og reiselivssatsinga i Jondal. Dette er påstand som ikkje er dokumentert og som Hfk ikkje kan vita på førehand. Jondal kommune må vera dei rette til å vurdere dette og dei er positive til utbygginga. Utbyggjar si erfaring er at område som vert gjort enklare tilgjengeleg med nye eller betre vegar, ofte gjer at det vert fleire som går tur i områda.

Bilete 1 nedanfor viser 66kV kraftlinja og Breisetestølen i bakgrunnen. Mange stølar, hytter og kraftlinja vitnar ikkje om urørt natur. Den delen av elva som ein ser på bilete, vil ikkje verta råka av utbygging.

Bilete 1: Breisete. Inntaket til Tveddal er nedanfor det elvestrekket ein ser på bilete.

Biologisk mangfold (BM)

Hfk skriv at rapportane for BM er mangelfulle. Utbyggjar meiner at BM rapportane er etter gjeldande mal for då dei vart laga. Det er og gjort 2 uavhengige synfaringar.

Tilbakemeldingane frå Hfk er etter vår vurdering krav som er utover retningslinjer og praksis.

Når det gjeld Fossekall så er normalen i følge biorapport, 1 hekkande par med Fossekall pr. 2 km elv av denne kategorien. Biolog skriv at arten vil ha sine naturlege hekkeområder både over og under planlagt utbygging. Dessutan blir ikkje elva tørrlagt.

Det er viktig å få med at elva Fossane som møter elva frå Nipevatn på Breisete, ikkje er råka av utbygging eller inngrep.

Landskap

Hfk skriv at utbyggingane ikkje er en del av fjordlandskapet, men det er konflikter med landskapsverdiar i det nære landskapet. Denne sidedalen har eit urørt preg og elva er eit framtrêdande og sentralt landskapselement.

I saksunderlaget skriv Hfk at utbyggjar ikkje har vurdert korleis ei utbygging vil påverka stølsmiljøet på Tveddal. Hfk skriv sjølv at utbygginga ikkje vil direkte påverka stølsmiljøet, men vil gje redusert vassføring forbi Tveddal.

På grunn av stølsmiljøet på Tveddal og kulturmarksområdet har utbyggjar eit alternativ B. Stasjonen er i dette alternativet plassert over kulturmarksområdet og stasjonen vil ikkje vera synleg frå Tveddal stølen.

Vegen frå inntaket til eksisterande kraftverk til stasjonen må oppgraderast. Utanom det, vil det ikkje vera endring for stølsmiljøet på Tveddal.

Utbyggjar meiner at det er eksisterande kraftline som er det sentrale landskapselementet frå Tveddal og innover til Nipevatn

Det vert og vist til at kulturminne ikkje er utgreidd og kva konsekvens tiltaket har for kulturminne. Utbyggjar kan ikkje sjå at utbygginga har direkte konsekvensar for kulturminne.

4. Hardanger Energi AS datert 12.07.13

Har ikkje kommentarar til denne uttalen. Det er kjent frå konsesjonssøknadsprosessen.

5. BKK Nett AS datert 26.04.13

Har ikkje kommentarar til denne uttalen. Det er kjent frå konsesjonssøknadsprosessen.

6. Statens Vegvesen Region Vest datert 07.05.13

Har ikkje kommentarar til denne uttalen.

7. FNF Hordaland datert 28.06.13

FNF har mange generelle og overordna kommentarar.

Når det gjeld Tveddal og kommentarane til friluftsliv vert det vist til kommentarane til uttalen frå Hfk.

8. Tor Bratlebø datert 28.06.13

Utbyggjar har sendt informasjon til alle som er registrert med bruksnr under gardane som etter informasjonen utbyggjar har, er fallrettseigarar.

I følge felleigarane har dei fall og eigedomsrettar medan det også er andre som har beiterett og rett til å hogga ved. Områda for vedhogst er utanfor råka areal.

Utbyggar vil i detaljplanlegging kartlegga og etterspørre informasjon frå brukarar av vegen for å kunne best tilpassa anleggsdrifta i forhold til behovet kvar einskild har i den korte perioden det kan vera vanskeleg å ta seg fram til Breiesete med bil på heile strekninga. Som i andre prosjekt, vil utbyggar senda ut informasjonsskriv til dei som vert råka, om den praktiske gjennomføringa av utbygginga.

Når det gjeld økonomi for Jondal kommune og felleigarane vil Tveddal kraftverk gi ca. 300.000 kr. i eigedomsskatt til Jondal kommune. Kraftpris inkl. el. sertifikat på 45 øre/KWh og utbygging etter budsjett, vil etter felleigemodellen føra til at felleigarane får ei utbetaling på ca. 1.800.000 kr. før skatt første år. Jondal kommune eig direkte 5,79 % av fallet.

9. Jondal Felleskasse (JF) datert 11.07.13

JF er positiv til tiltaka, men negativ til evt. permanent veg langs røytraseen for Breisete kraftverk.

JF ser er positiv til utbygging i Stølsdalen. og ser at tiltak i området kan føra med seg at vegen til Breisete vert opprusta slik at den kan ha den bruken den har for alle grunneigarane og hytteeigarane i området. JF har til dels store utgifter til drift og vedlikehald på vegen i dag, sjølv om det er innført ei avgift gjev dette berre om lag 5-6 tusen kroner pr. år. Vegen er bygd som ein kjerreveg, men gradis utvida slik at det er mogleg å komme fram med personbilar og traktor. JF har ikkje tankar om at vegen skal ha slik standard at bu-bilar og lastebilar kjem fram. Denne vert hindra av at det er ei bru over elva ved inntaket til Stølsdalselva Kraftverk berre er 2,1 meter brei. Dette er for smalt til det traktorane som grunneigarane nyttar i dag, men dei som har store traktorar har avtalar om bruk av skogsveg på naboeigedomane til JF.

JF meiner at det er felleigarane som også eig grunnen, og vurderer jordskifte om nødvendig.

Utbyggar vil i samarbeid med JF finna gode løysingar for bruk av vegen under anleggsfasen og seinare i driftsfasen.

10. Fellesbrev frå 5 personer med bruksrett (Hans Bringeland m.fl.) datert 15.07.13

Alle 5 er brukarar av området Freddal/Kvandal/Nipe som ligg utanfor det området som begge kraftverka ligg i. Dei er ikkje grunneigarar i dette området. Beiteretten dei har ligg og i dette området ikkje i Jondal felles. Dei har alle bruksrett i vegen til Breisete mot å delta i årleg dugnad eller betala for denne.

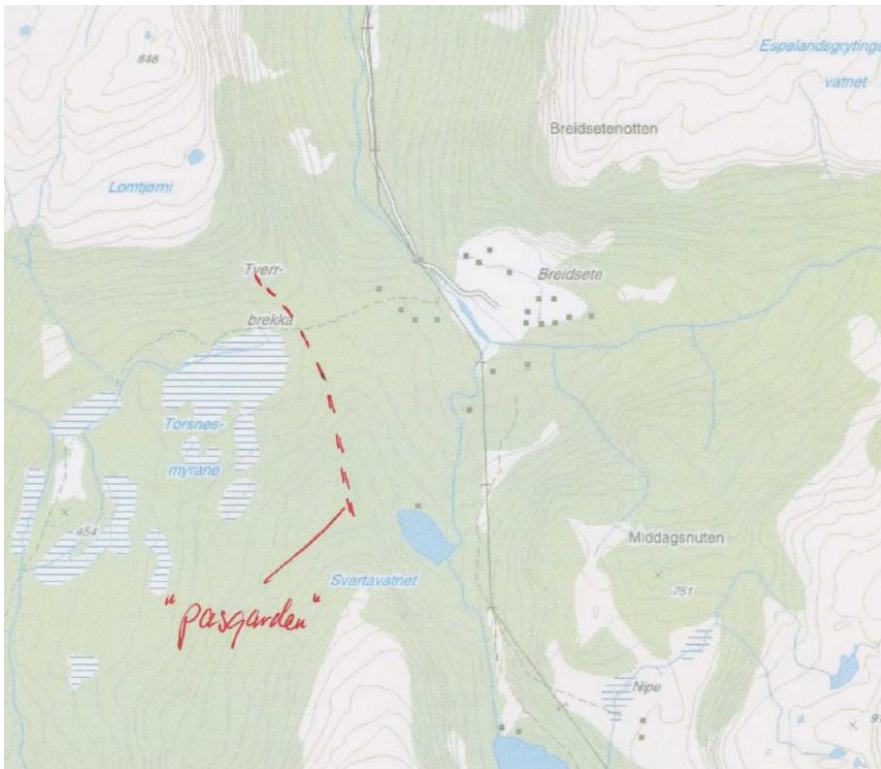
Dei overordna perspektiva dei nemner er kommentert i kommentarar til andre uttalar.

Dei skriv at den gamle vegen til Breisete vert øydelagd av røyrgata. I dei delar av traseen der vegen må kryssast av røyrgata eller gå etter same trase, vil det verta ny og betre veg.

På oppsida av vegen innom Tveddal stølen, er tuftene til Tveddal øydegard skilta. Denne vil ikkje verta råka av utbygginga.

Når det gjeld gjerde så kryssar beitedyr også i dag elva. Omsøkt minstevassføringa er høgare enn vassføringa i enkelt perioder. Dette er vist i hydrologirapporten.

Tidlegare var det ein felles pasgarde (gjerde) mellom Jondal og Torsnes. Denne er vist i bilete 2 nedanfor. Utbyggar meiner difor at kraftverket ikkje kan påleggjast gjerdeplikt.

Bilete 2: Trase for gammal pasgarde mellom Torsnes og Jondal.

11. Bergen Turlag datert 15.07.2013

Bergen Turlag meiner at friluftsinnteresser og omsynet til landskapsverdiar ikkje er tilstrekkeleg handsama.

Utbyggjar er ikkje einig i dette og viser til kommentarane under Hfk sin uttale.

Det at elva Fossane ikkje er berørt og at utløpet av Breisete Kraftverk kjem ut ovanfor utløpet av elva, gjer at det fortsatt er ein stor del av Stølsdalselva som ikkje vert råka av utbygging.

Falleigarar meiner at det ikkje er mange som nyttar Tveddal/Breisete som turområde eller nyttar hyttene sine. Dette kan dei og dokumentera ut i frå si eige hyttebok.

12. Breisete beitelag datert 14.07.2013

Breisete beitelag skriv at dei må takast med i planen då medlemmane er heilt avhengige av vegen i samband med beiteslepp og sanking. Dette for å komma fram med traktor og hengar til eksisterande saueinnhegning på Breisete der ein slepper og samlar sauene. Generelt må vegen vera open heile sommarhalvåret p.g.a tilsyn med dyra som er i fjellet.

Dette er sjølvstakt for utbyggjar og ein vil finna fram til ordningar som i den korte anleggstida gjer det mogleg å sjå etter dyra. Etter utbygginga vil vegen verta i betre stand.

Når det gjeld gjerde vert det vist til uttale nr. 10.

13. Folgefonni breførarlag datert 15.07.13

Folgefonni breførarlag har omtalt kvart av dei 13 prosjekta i pakken.

Dei skriv at Breisete er eit særskilt viktig utgangspunkt for fotturar til Freddal, Torsnesstølen og over fjellet til Mauranger. Samstundes startar stien langs Stølsdalen med stølane Espelands-, Flatabørgryting og Osadal her. Dette er ein av dei mest nytta fotturane for turistar i Jondal i dag. Sidan nedre del av Stølsdalselvi allereie er utbygd, vil ei utbygging av desse to kraftveka at ein stor del av vassdragsnaturen er borte i dette området. På stølen Breisete er det ei mengd hytter og friluftslivet for desse brukarane vil difor verte skadelidande av ei utbygging.

Utbyggar viser til kommentarane til uttalane frå FYM og Hfk.

Utbyggar meiner at betre og nye vegar som gjer området lettare tilgjengeleg, vil føra til at det er enklare å ta seg inn i området. Elva Fossane er ikkje berørt, slik at for dei fleste hyttene og stølshusa, vil det ikkje vera endring i synleg vassføring i elva.

14. Oppsummering

Utbyggar meiner at Tveddal kraftverk er eit godt miljø- og landskapstilpassa prosjekt.

Utbyggar registrerer at fleire av dei sentrale høyringspartane framhevar at alt. B er mindre konfliktfylt enn alt. A. Tveddalstølen og kulturområdet rundt vil ikkje verta direkte råka av ei utbygging etter alt. B som er ovanfor kulturlandskapet. Utbyggar er interessert i å opprette eit fond som går til forvaltning av kulturlandskapet i Tveddal. Sidan området etter offentleg informasjon, er prega av gjengroing bør det setjast inn tiltak om det skal bevarast som kulturlandskap. Dette fondet kan og nyttast til skilting og merking av stiar. Dette i tillegg til betre veg, er tiltak som gjer området lettare tilgjengeleg.

Frå fleire høyringspartar som rår frå utbygginga, blant anna FYM og Hfk, vert det vist til urørt natur, stor verdi for friluftsliv og kulturopplevingar. Utbyggar meiner at det ikkje er gode nok argument for å frårå konsesjon slik Hfk og FYM gjer. Dette grunngjev utbyggar med at det går kraftline og bilveg parallelt med prosjektet, det ikkje er gjort funn i BM undersøkingane og at kategoriseringa av Tveddal som friluftsområde er i lågaste kategori i offentleg planverk. Dessutan meiner utbyggar at eit kulturområde slik det er ved Tveddal stølane, må forvaltast for at det skal ha noko verdi. Det er difor vanskeleg å forstå at eit kulturområde som er komme av menneskeleg aktivitet, skal få redusert opplevingsverdi fordi det vert bygd eit kraftverk i nærleiken.

Som det er vist i hydrologirapporten og i utklipp 4 nedanfor, vil det vera eit betydeleg antal dagar med vassføring over maksimal slukeevne + minstevassføring også i tørre år. Dette og omsøkt minstevassføring, vil gjera at elva fortsatt er eit sentralt landskapselement.

1.3.2 Antall dagar med vannføring større enn maksimal slukeevne og mindre enn minste slukeevne tillagt planlagt minstevannføring (se pkt. 1.1.5) i utvalgte år.

	Tørt år 1996	Middels år 1979	Vått år 1983
Antall dagar med vannføring > maksimal slukeevne	32	70	115
Antall dagar med vannføring < planlagt minstevannføring + minste slukeevne	100	59	0

Utklipp 4: Antal dagar med vassføring i forhold til maksimal slukeevne.